

RS-virus – vårdhygieniska aspekter

Förändringar sedan föregående version

Avsnitt som inte längre är relevanta har tagits bort. Inkubationstid samt avsnitt om smittsamhet har uppdaterats. I övrigt redaktionella förtydliganden.

Bakgrund och syfte

RS-virus (Respiratory Syncytial Virus) orsakar akut luftvägsinfektion med symtom från lindrig förkylning till allvarlig lunginflammation eller bronkiolit. En vanlig infektion vintertid där antalet fall varierar från år till år. Nästan alla barn infekteras under de första två levnadsåren. Genomgången infektion ger ingen bestående immunitet. I övrigt friska vuxna får ofta en lindrigare luftvägsinfektion som sällan ger behov av sjukhusvård, men som kan smitta. Syftet med rutinen är att förhindra spridning av RS-virus inom vård och omsorg.

Riskgrupper

Prematura barn, barn under 3 månader, personer över 75 år samt personer med nedsatt immunförsvar eller nedsatt hjärt-/lungfunktion har en ökad risk att få en allvarlig RS-virusinfektion. Se [Sjukdomsinformation om RS-virusinfektion – Folkhälsomyndigheten](#)

Inkubationstid 3-5 dagar.

Smittväg

- Sprids främst via droppar av olika storlek som bildas i samband med hosta och nysning. Smittan överförs sedan till luftvägarna via näsa, mun och/eller ögon. Tänk på att arbetsmoment med aerosolbildning kan utgöra en smittrisk.
- Kan också spridas genom direkt eller indirekt kontaktsmitta via händer eller kontaminerade ytor och föremål.

Smittsamhet

Smittsamheten är störst vid insjuknandet, därefter avtar smittsamheten. En person kan betraktas som smittfri 5 dagar efter symtomdebut med minst ett feberfritt dygn samt påtaglig allmän förbättring.

Barn, särskilt spädbarn, och personer med nedsatt immunförsvar kan utsöndra virus och vara smittsamma under en längre period, därav rekommenderas smittförebyggande åtgärder under hela sjukhusvistelsen för dessa patientgrupper.

Utförande

Handläggning av patient

Arbeta efter [Basala hygienrutiner, arbetskläder och skyddsutrustning](#).

Patient vistas på eget rum med eget hygienutrymme under smittsam period. Vid flera verifierade fall av RS-virus hos patienter på enheten kan dessa samvårdas förutsatt att annan smitta inte förekommer.

Mobilisering kan ske utanför vådrummet förutsatt att ingen annan person utsätts för smitta. Patienten förses med munskydd, om detta tolereras, vid vistelse utanför vådrum.

Vid flytt till annan enhet, informera om pågående infektion och när personen bedöms vara smittfri.

Bedömning av smittsamhet och expositionsrisk görs av medicinskt ansvarig läkare, vid behov i samråd med infektionsläkare.

Skyddsutrustning

Skyddsutrustning nedan används, av alla, så länge patient bedöms som smittsam.

Vätskeavvisande munskydd (IIR) i kombination med antingen skyddsglasögon eller heltäckande visir används vid vårdnära arbete (inom 2 meter).

Andningsskydd (FFP2 eller FFP3) med heltäckande visir används:

- Utifrån vårdhygienisk riskbedömning som ersättning till vätskeavvisande munskydd (IIR). Exempelvis vid längre vårdinsats, kraftig hosta, nyinsjuknad patient särskilt i trångt utrymme eller när flera patienter vårdas på samma rum.
- Vid arbetsmoment med ökad risk för aerosolbildning till exempel trakeotomering, intubering, extubering, bronkoskopi, sugning från nedre luftvägar. Efter avslutad procedur behöver vård- /behandlingsrum inte stå tomt eller vädras, utan kan användas direkt.
- Andningsskydd sätts på och tas av utanför vårdrum, se [Andningsskydd - Instruktion för användning](#).

Transport

- Personal använder skyddsutrustning enligt ovan vid transport av patient.
- Minimera risk att exponera andra personer för smitta, t.ex. ska väntetider minimeras.
- Patient som tolererar munskydd kan förses med detta. Patienten instrueras även i att hosta/nysa i engångsnäsdukar som efter användning samlas i plastpåse.

Städning, tvätt och avfall

Daglig patientnära städning och slutstädning utförs enligt ordinarie rutin. Tvätt och avfall hanteras enligt ordinarie rutin.

Smittspårning

Sjukdomen är inte smittspårningspliktig. Kartläggning av exponerade patienter i slutenvård är ändå relevant för att förhindra smittspridning.

Exponerad patient

Exponerade personer är i första hand de som är vårdade på samma rum, men ta även hänsyn till lång och nära vistelse i gemensamt utrymme. Vuxna exponerade kan samvårdas med andra, och vårdplatsen kan då tillfälligt avgränsas med avtorkningsbar skärm. Exponerade observeras under inkubationstiden för att upptäcka tidiga tecken på sjukdom som föranleder vård på eget rum med eget hygienutrymme. Mobilisering av symtomfri person kan ske utanför rum under kontrollerade former. Vid byte av vårdform informera mottagande enhet. Planerade undersökningar kan genomföras så länge personen är symtomfri.

Individuella bedömningar bör ske av personer i riskgrupper för allvarlig sjukdom.

Anhopning av fall/utbrott

Utbrott ska misstänkas om två eller fler patienter insjuknar med symtom på RS-virusinfektion inom sju dagar. Flera enstaka fall som inkommit med symtom på RS-virusinfektion bedöms inte som ett utbrott.

- Uppskatta utbrottets omfattning och dokumentera fall (misstänkta och konstaterade) i [Loggbok vid virusorsakad luftvägsinfektion](#).
- Säkerställ att regional rutin [Generella åtgärder mot smittspridning av virusorsakade luftvägsinfektioner inom vård och omsorg](#) är känd och efterlevs
- Ta ställning till behov av information/kommunikation internt samt till övriga berörda verksamheter.
- Informera samtliga patienter och besökare om uppmärksamhet på symtom på RS-virus.
- Begränsa vistelse i gemensamma utrymmen till exempel matsal/dagrum.

Relaterad information

[Basala hygienrutiner, arbetskläder och skyddsutrustning](#) Rutin

[Loggbok vid virusorsakad luftvägsinfektion](#) Loggbok

[Munskydd - Praktisk hantering](#) Instruktion

[Andningsskydd - Instruktion för användning](#) Instruktion

[Regional rutin - generella åtgärder mot smittspridning av virusorsakade luftvägsinfektion i vård och omsorg](#) Rutin

[Virusorsakade luftvägsinfektioner hos vuxna – initial handläggning](#) Rutin

[Städning, rengöring - Vårdhandboken](#)

Källförteckning

1. Folkhälsomyndigheten
tgärder mot smittspridning av virusorsakade luftvägsinfektioner inom vård och omsorg.
Uppdaterad 2024-10-25
Hämtad från: [Åtgärder mot smittspridning av virusorsakade luftvägsinfektioner inom vård och omsorg](#)
2. Folkhälsomyndigheten
Sjukdomsinformation om RS-virusinfektion.
Uppdaterad: 2025-08-25
Hämtad från: [Sjukdomsinformation om RS-virusinfektion – Folkhälsomyndigheten](#)
3. Folkhälsomyndigheten *Allvarlig RS-virusinfektion bland barn och vuxna i Sverige – Sammanfattande kunskapsunderlag för riskgruppsdefinition och förebyggande insatser.*
Publicerad 9 september 2024.
Hämtad från: [Allvarlig RS-virusinfektion bland barn och vuxna i Sverige – Sammanfattande kunskapsunderlag för riskgruppsdefinition och förebyggande insatser](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: NU-sjukvården

Innehållsansvar: Caroline Östergren Jørgensen, (caros8),
Specialistläkare, ST

Godkänd av: Olof Ekre, (oloek), Områdeschef

Dokument-ID: NU10092-2087047004-19

Version: 9.0

Giltig från: 2026-03-30

Giltig till: 2028-03-30